

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної і клінічної психології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

МЕДІАБЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ

підготовки аспірантів

спеціальності 053 Психологія

освітньо-наукової програми Психологія особистості: генеза, безпека, здоров'я

*Силабус навчальної дисципліни
для денної і заочної форм навчання*

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Медіабезпека особистості» підготовки аспірантів, галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки, спеціальності 053Психологія, за освітньо-науковою програмою Психологія особистості: генеза, безпека, здоров'я.

Розробник: Коструба Наталія Сергіївна, доцент кафедри загальної і клінічної психології, кандидат психологічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри загальної і клінічної психології

протокол № 1 від 8 вересня 2021 р.

Гарнат ОНП: _____ (Лазорко О.В.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна /заочна форма навчання	05 Соціально-поведінкові науки 053 Психологія Психологія особистості: генеза, безпека, здоров'я третій (освітньо-науковий) рівень	Вибіркова
Кількість годин/кредитів		Рік навчання -й _____
Денна <u>90/3</u> Заочна <u>90/3</u>		Семестр -ий _____
ІНДЗ: немає		Лекції <u>20 / 10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>16/8</u> год.
		Самостійна робота <u>54 /72</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ППП Коструба Наталія Сергіївна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання —

Посада доцент

Контактна інформація:

мобільний телефон +38066-939-58-98;

електронна адреса nataliia.kostruba@eenu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 119. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Медіабезпека особистості» належить до циклу вибіркових дисциплін загальної підготовки доктора філософії, формою контролю є залік. На вивчення навчальної дисципліни відведено 3 кредити (90 годин), у тому числі: денна форма навчання - 20 годин лекційних, 16 год. практичних, 54 год. самостійної роботи; заочна форма навчання - 10 годин лекційних, 8 год. практичних, 72 год. самостійної роботи.

Курс спрямований на вивчення сутності медійної інформаційної безпеки як

складного багаторівневого явища, що має соціальні та психологічні виміри. Результатом вивчення дисципліни є формування та/або розвиток навичок виявлення і протидії медійним загрозам на рівні особистості.

Пререквізити

Дисципліна ґрунтується і паралельно вивчається разом із курсом «Психологія безпеки особистості».

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: детальне ознайомлення з існуючими у світовій психологічній науці підходами, теоріями і концепціями закордонних і українських психологів, присвячених дослідженню медіа-безпеки людини як сегмент інформаційної безпеки особистості; формування у студентів категоріального (понятійного) апарату, що відповідає сучасним професійним вимогам та навичок протидії та уникнення медійних небезпек.

Завдання навчальної дисципліни:

- базові психологічні та соціальні категорії медіа-безпеки особистості як частини інформаційної безпеки особистості;
- розвинути навички самостійного аналізу загроз медіа-безпеки особистості ;
- використання основних елементів та принципів медіа-безпеки, механізми її забезпечення у життєдіяльності особистості;

3. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК-2 Здатність до критичного аналізу і оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

ЗК-3 Готовність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами в усній та письмовій формах.

ЗК-6 Здатність до самоменеджменту, планування і вирішення завдань задач власного професійного й особистісного зростання.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК4. Здатність організувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК6. Здатність і готовність приймати відповідальність за свої рішення в межах професійної компетенції у тому числі в ситуаціях ризику, виробляти нестандартні рішення в складних ситуаціях й досягати їх реалізації.

ФК7. Здатність і готовність адаптуватися до нових ситуацій, переоцінювати накопичений досвід, аналізувати свої професійні можливості, готовність до активної професійної мобільності.

Програмні результати навчання

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР3. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР4. Розуміння мети професійного й особистісного розвитку, оцінювання

власних потенційних можливостей та обраних способів і шляхів розв'язання поставлених завдань.

4. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни представлена у вигляді таблиць 2 та 3 (денна та заочна форми навчання відповідно).

Таблиця 1

Денна форма навчання (ДФН)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Лабор .	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Медіабезпека особистості як сучасна проблема							
Тема 1. Медіабезпека особистості як сегмент інформаційної безпеки	16	4	2		10		ДС/5
Тема 2. Основні характеристики небезпек та загроз медіа-безпеці особистості	18	4	4		10		ДС/5
Тема 3. Сутність, ознаки та технології маніпулювання свідомістю у медіа середовищі	18	4	4		10		ІРС/10
Тема 4. Інформаційні війни у медіапросторі.	18	4	4		10		РМГ/10
Тема 5. Медіабезпека особистості та психічне здоров'я в умовах соціальних обмежень (пандемії)	20	4	2		14		РМГ 10
Разом за модулем 1	90	20	16		54		40
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота (МКР)							60
Участь у конференції з доповіддю про результати власних досліджень							+5
Всього годин/ Балів	90	20	16		54		100

Таблиця 2

Заочна форма навчання (ЗФН)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Лабор .	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Медіабезпека особистості як сучасна проблема							
Тема 1. Медіабезпека особистості як сегмент інформаційної безпеки	16	2			14		ДС/5
Тема 2. Основні характеристики небезпек та загроз медіабезпеці особистості	18	2	2		14		ДС/5
Тема 3. Сутність, ознаки та технології маніпулювання свідомістю у медіа середовищі	18	2	2		14		ІРС/10
Тема 4. Інформаційні війни у медіапросторі.	18	2	2		14		РМГ/10

Тема 5. Медіабезпека особистості та психічне здоров'я в умовах соціальних обмежень (пандемії)	20	2	2		16		РМГ 10
Разом за модулем 1	90	10	8		72		40
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота (МКР)							60
Участь у конференції з доповіддю про результати власних досліджень							+5
Всього годин/ Балів	90	20	16		54		100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання
 1. Виміри інформаційних загроз.
 2. Візуальна культура і медіабезпека особистості.
 3. Психологія споживацтва та медіабезпека особистості.
 4. Кібербезпека
 5. Медіабезпека як елемент інформаційної культури.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів): 5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. 3 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки. 1 бал – завдання

виконане частково, допущені значні помилки. 0 балів – завдання не виконане. Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання. Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля. Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох питань. Відповіді на поставленні питання слухачів повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки. Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів): 30-20 балів – вільно володіє обсягом матеріалу, вільно висловлює власні думки, повністю і якісно розкрив всі питання виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовує міжпредметні зв'язки. 12-19 балів – вільно висловлює власні думки, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні помилки; 5-11 балів – не повністю з допущенням помилок розкрив всі питання; 1-4 бали – розкрив тільки перше питання; 0 балів – відповідь відсутня.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування

(наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

I. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Форма проведення іспиту – усний екзамен.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Поняття про медіа-безпеку: підходи до тлумачення поняття.
2. Характеристика основних загроз у медіа.
3. Психологічна безпека особистості у медіасередовищі.
4. Психологічні характеристики медіа інформації.
5. Інформаційні війни у медійному середовищі.
6. Основні методи і засоби впливу медіа на свідомість людини.
7. Техніки протидії маніпулятивним впливам.
8. Фактчекінг.
9. Роль медіа у соціальному конструюванні реальності.
10. Психологічні особливості медіавпливу у процесі взаємодії засобів масових комунікацій та аудиторії.
11. Ефекти впливу мас-медіа на особистість: класифікація та характеристика.
12. Медіа як агент соціалізації.
13. Сутність явища медіазалежності, її різновиди та показники.
14. Типи агресивних медіатекстів. Медіатравма.
15. Кібербулінг як форма насилля: характеристика, причини виникнення, класифікація.
16. Психологічний аналіз медіадискурсу.
17. Психологічний аналіз друкованої медіапродукції.
18. Психологічний аналіз аудіальної медіапродукції.
19. Психологічний аналіз телевізійної медіапродукції.
20. Проблеми психологічного захисту особистості від деструктивного медіавпливу.
21. Медіаграмотність і медіакомпетентність особистості як умова медіабезпеки.
22. Медіатравма. Причини і наслідки для психічного здоров'я особистості.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Аксьонова Н. Дослідження мас-медіа в умовах інформаційної війни / Н. Аксьонова Н. // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського : зб. наук. пр. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 48. – С. 341–350.
2. Головка О. М. Медіабезпека людини: засади інформаційно-правової політики: Монографія – Київ: Видавничий дім «АртЕк». – 2019. – 168 с.
3. Золотар О.О. Інформаційна безпека людини: теорія і практика : монографія. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018 – 446 с.
4. Лизанчук В. Психологія мас-медіа : підручник / Василь Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 420 с.
5. Медіатравма в умовах інформаційної війни: психологічний та педагогічний аспекти [Електронний ресурс] / Матеріали I Всеукраїнської наукової конференції (м. Київ, 20–21 червня 2017 р.) // mediaosvita.org.ua.– 2017 – Режим доступу до ресурсу: <http://mediaosvita.org.ua/book/materialy-vseukrayinskoyi-naukovo-praktychnoyi-konferentsiyi-mediatravma-v-umovah-informatsijnoyi-vijny-psyhologichnyj-ta-pedagogichnyj-aspekty/>
6. Найдьонова Л. А. Кібербулінг або агресія в інтернеті: способи розпізнавання і захист дитини – К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2014. – 96 с.
7. Саморукова О. Маніпулятивні технології у висвітленні зарубіжними ЗМІ ситуації в Україні / О. Саморукова // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського : зб. наук. пр. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Вип. 48. – С. 351–359.
8. Щетініна Л. В., Рудакова С. Г., Труш О. А. Маніпулятивний вплив масмедіа: механізм, наслідки та рекомендації щодо протидії. Бізнес Інформ. 2019. №5. С. 246–252. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-5-246-252>
9. Jain, A.K., Sahoo, S.R. & Kaubiyal, J. Online social networks security and privacy: comprehensive review and analysis. Complex Intell. Syst. (2021). <https://doi.org/10.1007/s40747-021-00409-7>
10. Kumari S. and Singh, S. A Critical Analysis of Privacy and Security on Social Media. Fifth International Conference on Communication Systems and Network Technologies, 2015, pp. 602-608, <https://doi.org/10.1109/CSNT.2015.21>.

11. Rathore, S., Sharma, P. K., Loia, V., Jeong, Y., Park, J. H. Social network security: Issues, challenges, threats, and solutions, Information Sciences, Volume 421, 2017, P. 43-69. <https://doi.org/10.1016/j.ins.2017.08.063>.
12. Tayouri, D. The Human Factor in the Social Media Security – Combining Education and Technology to Reduce Social Engineering Risks and Damages. Procedia Manufacturing, Volume 3, 2015, P.1096-1100, <https://doi.org/10.1016/j.promfg.2015.07.181>.
13. KostrubaN. (2021). Social Restrictions in the COVID-19 Pandemic As a Traumatic Experience: Psycholinguistic Markers. East European Journal of Psycholinguistics , 8(1). <https://doi.org/10.29038/eejpl.2021.8.1.kos>